

paastaae, at Skoleraadene strax ville kunne afgive fuldkommen tilfredsstillende Kræfter, naar Spørgsmaalet er om at anvise dem den Stilling, som Udvalget foreslaaer; jeg tør kun sige, at jeg antager, at dette fuldstændigt vil være Tilfældet i den Situation, hvortil de ere stillede i Udkastet, derved nemlig, at de ved deres Side have Amtsskoledirectionerne som medansvarlige, der altsaa ere forpligtede til at gjøre deres Bedste for, at den hele Udvikling kan gaae for sig paa den meest frugtbringende Maade. Vil man sige: Ja, men det er ikke nogen tilstrækkelig indflydelsesrig Stilling, Skoleraadene her faae, saa troer jeg, man tager høilig feil; jeg troer ingenlunde, at man, ved at lægge en meget stor Myndighed med Hensyn til Bestyrelsen af de enkelte Anliggender, og med Hensyn til hvilken Del, der i Detaillen skal gaaes, i en saadan stor og talrig Autoritets Hænder, gjør den nogen Tjeneste eller i Virkeligheden giver den nogen større Betydning; naar man derimod giver Skoleraadet den Betydning, som i Udkastet er givet det, den nemlig, at hele Planen for Anvendelsen af Skolefondets Midler, som skal udarbejdes af Amtsskoledirectionen, skal fremlægges for Skoleraadet, og at ingen Udgift kan gjøres og altsaa ingen Foranstaltning, hvortil der hører Udgifter, træffes — og man kan være overbevist om, at Udgifter hører der saagodt som til enhver Foranstaltning — uden Skoleraadets Samtykke, saa har man givet Skoleraadet en saa betydende og afgjørende Indflydelse, som ønskes kan, og netop ved at ville give det en større, netop ved saa at sige heelt og holdent at lægge Ansvaret med Hensyn til Bestyrelsen af Skolefondet, altsaa med Hensyn til hele Gangen af Skolevæsenets nye Udvikling, over i dets Hænder, — saaledes som det vil blive sammensat og forinden de Kræfter have kunnet udvikle sig, som ogsaa jeg haaber fremtidig ville udvikle sig deraf, — netop derved vil man efter min Mening gjøre det en yderst slet Tjeneste og skade den hele Udvikling ganske overordentligt. Der er i denne Sal saa mange Medlemmer af Amtsråd, Forstanderskaber og saa fremdeles, at det jo vel ikke paa nogen Maade kan betragtes som Andet, end hvad de fleste Tilstedeværende i deres egen

Erfaring have Vidnesbyrd om, naar jeg udtaler, at det ikke er nok at sige, at det er en Samling af udvalgte Mænd, for at betegne, at disse Mænd ogsaa have de nødvendige Egenskaber til at kunne bestyre, hvad man vil lægge ind under dem; og det er klart, at der maa hengaae en længere Tid, inden de Mænd, der komme i Skoleraadet, kunne blive fortrolige med hele den nye Virksomhed. Her er jo ikke Tale om en Institution, der tidligere har bestaaet og havt med disse Sager at gjøre, men her er Tale om at skabe noget ganske Nyt. Det er klart, at den første Opgave for denne nye Institution vil være at sætte sig ret ind i den hele nye Stilling, som aabnes for den, hvilket naturligt vil skee netop ved en Forhandling med de Autoriteter, der stilles ved Siden af, som dem, der gjøre Forslag til hvad der skal skee, og som tidligere have havt med disse Sager at gjøre. Der vilde efterhaanden, det haaber jeg sikkert, i Skoleraadet komme Mænd, der faae en fortrinlig Interesse for Undervisningsvæsenet og være villige til at gjøre de Offre af Tid og Kræfter, for ikke at sige, af Penge, der ere nødvendige; hvilket det sandelig ikke er saa let at faae Folk til strax at gjøre. Man kan nok isorveien tale om, at der vil komme saadanne Folk; men, de der kjende til de factiske Forhold, vide, at det ikke er saa let. Det er tværtimod meget vanskeligt, da det slet ikke er en saa ringe Opgave at paabyrde Mænd, der forøvrigt staae i mange andre Forhold; men imidlertid haaber jeg, som sagt, at saadanne Mænd med Tiden ville komme frem, og de ville da kunne benyttes som et yderligere Forbindelsesled imellem Skoleraadet og Skoledirectionerne. Jeg vil dernæst, hvis det kan gaae an ved denne Leilighed, at see saa langt ud i Fremtiden, sige, at jeg antager det for naturligt — ialfald vilde det være ønskeligt —, at der ogsaa igjennem Skoleraadet vil fremkomme Mænd, der efterhaanden have erhvervet sig en saadan Anerkjendelse for Indsigt og Dygtighed i Skolevæsenet, at disse ville kunne benyttes som Mænd, der i det Hele taget sit med Tilsynet af Skolerne at gjøre. Det Spørgsmaal er saa ofte blevet opkastet, om der ikke skulde være særlige Skoleinspec-teurer for de forskellige Kredse. Der er sagt